

Pintye Mihály

AVAROK: EGY KITALÁLT NÉP

Nyelvtudományunk vár-hun olvasatban adja vissza annak a népnek nevét, akik 568 körül megszálltak a Kárpát-medencét Bizánci írók uar-chuni lejegyzett névhasználatára az eredeti forrás. Bizáncban emlegetnek egy másik népet is abar néven, akik 670 körül telepedtek a várhunok közelébe. A krónikás ál jelzót tett a várhunok neve elé, ezzel tudatva, hogy az uar és abar összecsengése ellenére két különböző népről van szó. A történetírás figyelmen kívül hagyta Theophylaktos jelzőjét és a nyelvészek olvasatát, egységesen avar terminust használva összemossák a két nevet. Avar nevű nép sosem létezett, ezért nem említik krónikáink, pedig minden itt talált népről beszámolnak. Az uar avar olvasata nem fogadható el. Az abar torzulata lehet avar, de ez a nép nem azonos a birodalom - teremtő várhunokkal. A várhunok mindig lóval temettek. Az abarok saját törzsszövetségükön belül két eltérő régészeti kultúrát képviselnek: griffes és indás, állati és növényi jelképekkel díszít. Az indásokat szabander (szabír) néven is említik Bizáncban. A griffeseket bolgárnak tartják írott forrás alapján (Erdélyi, Györffy). Korábban az abar törzsek gyűjtőneve Belső-Ázsiában zsuán -zsuán lett a kínai fonetikában. Ottani temetkezéseikből is hiányzik a ló.

László Gyula kettős honfoglalás elmélete a griffes - indás népet tartja első magyar honfoglalóknak. Idézem időrendjét:

- 1) Növényi jelképek, keskeny íj, várhun 568
- 2) Állati jelképek, széles íj, griffes - indás 670
- 3) Növényi jelképek, keskeny íj, Árpád magyarjai 896
- 4) Állati jelképek címerekben, Árpád - kor 1000- től

A 4. pont vitatható, mert az 1. és 3. temetőiben van turul, borjú, ló, szarvas ábrázolás és elnövényesített állatok. Innen is levezethető a címeres gyakorlat.

Widukind írja, hogy az abar nép Pannóniába (Dunántúl) települt. Onnan a Karolingok elűzték őket a Duna túloldalára. Ekkor zsúfolódnak össze

az Alföldön várhunok és a hozzájuk menekült griffes - indások. Utóbbiak hamarosan elvonultak Bulgáriába. Szabír nevük Csaba megszemélyesülésében őrződött meg a várhunok emlékezetében. Az abarok eltűnéséről beszél Widukind és Nesztor krónikája. Ezek kontinuitását a később jövő kabar szabírok temetőivel akarta igazolni László Gyula professzor. Szerinte a várhunok (nála is avar) székely néven elmagyarosodtak. Bizonyítékul helytálló néprajzi egyezéseket mutatott fel. Azért tartotta idegen etnikumnak őket, mert nem tudta át-hidalni a várhun és magyar temetkezés különbözőségét. Várhunok egész lóval Ny-K tájoltak, Árpád népe K-Ny részleges lóval.

A várhunok híresek voltak földvéraikról. Emiatt tartom a várhun előtagját ragadványnévnek. Az általuk használt vár elnevezést megismerő idegenek, azzal nevezték meg őket. Amennyiben várnak mondták földvéraikat, akkor használhattak helynévképzőt:

Szeder- kény, Vár - kony és ez lett a görög leirat uar - chuni alapja. Feltevésemet támogatja, hogy Bizáncban a hun leirata nem chuni, hanem ounni.

A székelyek egy részét az Árpádok telepítették át Erdélybe. Ezek nyelvjárása és földrajzi elnevezései azonos a dunántúli székelyével. Mindent az akadémiai vonal, ha úgy tetszik finnugor tábor nyelv - és történettudománya állapította meg. Mindannyian ismerjük az alaptételt: az átvevő az átadó nyelvét veszi át! A székelyek nem Árpád magyarjainak nyelvét vették át, hanem annak egy nyelvjárását beszéltek. Azért beszéltek nyelvjárást, mert háromszáz évig külön éltek Árpádektól, hiszen azok ennnyivel később jöttek be. Krónikáink szólnak az egykori szétválásról és arról, hogy Árpádék az ő nyelvükön beszélőket találtak itt. (Ugyanezt elmondhatjuk a velük érkező kabarokról is). Anonymus hiteles, amikor Gyula nevű uralkodót említ Árpád bejövetele előtt, de saját korát vetíti vissza abban, hogy Erdélybe teszi székhelyét. A székelyek a Gyula vezetésével 568-ban jöttek be. A keleten maradt néprész (besenyők) szakrális királya, Tarján nem vezethetett hadat. Ezért új Gyulát választottak. A honfoglalás után két Gyula nemzetség volt. Ennek okán mondják krónikáink: a vérszerződés értelmében csak Árpád leszármazottai ülhetnek a trónra. Így esett el hatalmától a székely Gyula nem-

zetség.

Törzsneveink magyarázata c. dolgozatom megírásakor elkerülte figyelmemet Csallány Dezső beszámolója, hogy törzsneves faluink mellett egy kivétellel, griffes - indás temetők vannak. Tudatlanságomban mégis arra a következtetésre jutottam, ezekben a falukba Árpádék kultikus okból, idegeneket ültettek, hogy azokon akadjon el a magyarra irányuló rontás.

Más munkámban elvégeztem a szakrális kettős királyság tematikus feldolgozását. Bemutattam, csak a magyarnál van kozmikus vonatkozása, ezért magyar eredetű intézmény. A Tarján a Naptól származtatta magát, ezért néprészével együtt a kelő - nyugvó Nap irányába tájolták sírjaikat. A Gyula a Holdtól származtatta magát, néprészével a „rossz oldal” sötétség kultikus Ny-K irányba tájoltak. Elvileg ennek felel meg az É-D is. Bizonyítottnak tekinthető, hogy a kettős királyságból

eredő kétféle temetkezés különbözősége várhun - székely és Árpád népe (besenyő) között, nem etnikai másságot jelent. László Gyula észrevette Árpádék temetkezésében, hogy a tárgyak ellenkező oldalon, tükörkép - szerűen lettek elhelyezve, mint életükben használták. Magyarázata szerint azért, mert az alvilágot (halál) a fenti világ (élet) fordítottjának tartották. Magyarázata nem kielégítő. Szerintem a Holdat (Gyula) a Nap (Tarján) tükörképének (ikrek) tartották, ezért a két király és népe egymáshoz képest tükörkép - szerűen temetkezett. A részleges ló K-Ny tükörképe egész ló Ny -K.

IRODALOM

László Gyula: A honfoglaló magyar nép élete
Kettős honfoglalás
Őseinkről

Pintye Mihály

HAJDÚ KATALIN VÁLASZA

Pintye Mihály megjegyzéseire az Adalék a besenyők történetéhez című cikkhez.

Pintye Úr, tisztelettel elolvastam a cikkemre írott kissé talán túl éles kritikáját, amelyre a válaszaim a következők:

- Talán nem kell mentségemre hozva a kortárs írókat említenie, akiktől Ön is idéz az újságban megjelent cikkeinek tanúsága szerint „de egyetlen szóval sem idéztem a baskírokat, a bosnyákokat igen...

- Ami a hetet-havat összehordást illeti, sosem hallottam még olyat egy mérvadó tudósról, aki elutasítja a korai forrásokat és helyettük az általa felállított fikciókban gondolkodik. Az talán olvasta, hogy a cikk elsősorban a besenyők nevének megjelenését igyekszik a források szerint összegyűjteni és nem egy olyan történelmi adatról informál, amit eddig nem sok helyen közöltek. (lásd Ptoleaios térkép a II. századból amin a pasiki, kandaroi, szabadoi, tocharoi, stb.. népek vannak feltüntetve, valamint yabgunak fordított kínai jel) Továbbá felhívom a figyelmét arra, mivel látom a

szavárd kérdés nagyon foglalkoztatja a Kínai forrásokra az ezerlovú népről. Ezen népnév a fonás szerinti elnevezésének utótagja „...asfaloi”

- Az utolsó észrevételem az, hogy mivel régészeti anyagot nem közöltem, így annak kritikai említése tévedésre ad okot, főleg ami a borjúkultuszt illeti, maradjunk meg a lónál....

- A kritikát meghagytam Bakay Kornél Professor Úrnak, aki látta a dolgozat teljes terjedelmét és további támogatásával illette.

„A kölcsönadott magyar mitológia cikkének” egyiptomi vonatkozására, (külön kitérve a hunok mint az Egyiptom mítoszainak és mitológiájának Ozirisz-Iszisz kultusz terjesztői...) szívesen ajánlom figyelmébe remélhetőleg jövőben megjelenő hasonló témájú cikkemet, amelyen közösen dolgozom egy kollégával. A tanulmányozáshoz segítséget nyújthatnak Önnek az Óbirodalom Abüdoszban feltárt sírjai, I. Szeti a nagy harcos és hódító fáraó ázsiai hódításai, valamint a Predinasztikus kor nagadai feltárásai. stb.. Ha egyéb hibát fedez fel a cikkben azt a források szíves megjelölésével, javaslom, forduljon azok szerzőjéhez.

2004. Budapest. Szeptember. 30.

Hajdú Katalin